ION PILLAT

ÎMPLINIRE

EDITURA PENTRU LITERATURĂ ȘI ARTĂ

S'AU TRAS DIN ACEASTĂ CARTE,
PE HÂRTIE VIDALON, DOUĂZECI ŞI
ŞASE EXEMPLARE NEPUSE ÎN CO-
MERŢ, NUMEROTATE DELA 1 LA 26

ION PILLAT

ÎMPLINIRE

EDITURA PENTRU LITERATURĂ ŞI ARTĂ

ÎMPLINIRE

ACESTE SONETE ALCĂTUESC
U N S I N G U R P O E M

DATORIA

Vincent Muselli

Nimica sau ori-ce să ştim,
In sdreanţă sau bogat vestmânt,
Ori-cui, ori-unde pe pământ
Se-arată despot legitim.

Dar când porunca i-o simţim,
Cu trăsnet aspru de ne-a frânt,
Nu-i glas să spună un cuvânt
Pe ce altar să ne jertfim.

Şi sfântul piere şi soldatul,
Sau pentru cer sau pentru stat,
Şi pentr'o carte inspiratul.

Ce sacrificiu 'nălţător,
Prin care ne-am descătuşat,
O, Noapte, pradă torţelor!

CARTEA PRIVELIŞTILOR

POETUL

Când unul spumă de săpun
Suflând în jocuri irizate
Văzduhul visului străbate
Cu pieritoarele minuni,

Un altul în granitul dur
Cu dalta îndărătnic bate
La gândul că 'n eternitate
Va sta desprins de-un lut impur.

Păstoru-şi zice 'n fluer dorul
De care fuge călătorul.
Dar pe simetrice cântare

Poetul cumpănindu-şi versul,
Mai chiamă 'n suflet o cântare
Şi naşte tainic universul.

NOMADUL

Gorgane, taine unde își dorm regii
Un dor neogoit de pribegiri —
Sub iarba stepei vălurând umbriri,
Călare stau cu arcu 'n mâini vitejii.

Adânci semințe în bătaia vrăjii
Rechiamă roiul slobod de simțiri;
Vin călăreții vremii 'n năpădiri
Pe tot pământul tremură betegii.

Puhoiul ploilor cum umflă iazuri,
Pornesc șivoaic și se sparg zăgazuri —
In mine bate valul lor săpând.

Oprește-te! movila n'o deschide!
Să nu trezești iar sufletul flămând
De ceruri vii, sub glie și obide.

LA MOARA REA

La moara rea vin care la făină
Și nu e grâu curat ci e neghină
De suflete ce au trăit haină
Viață neagră de păcat și vină.

La moară stă în poartă Necuratul
Și omului îi macină păcatul
Bob după bob, la rând aștepte satul
Un an bătut că nu-i încurcă leatul.

Draci pirpirii în cârcă umflă sacii,
Coboară scări prin beciuri fără fund,
Aluatul sec să-l plămădească dracii.

Și pe lopeți ce 'n guri de jar răspund,
Pâini rumenesc mai roșii decât racii
Răscopți de vii, într'un cuptor rotund.

CINĂ

Deschide poarta. Intră. Şezi la masă —
Acoperită e cu in curat.
Ia caşul alb şi proaspăt strecurat,
Şi frânge pita cea dospită 'n casă.

Livezile de pruni sub frunza deasă
Goldane rourate ţi-au păstrat.
Din viea mea bea vin întunecat,
Din faguri gustă miere luminoasă.

Când seara dă de ramuri să se prindă
Şi luna-şi lasă razele pieziş,
Ţi-oiu dărui priveliştea din tindă.

Sunt dealuri argintate ca icoane
Şi văi de ulmi sfinţiţi în luminiş,
De care ştiu, străine, că ţi-e foame.

PASTORALĂ

Pe sunet de fluer în sus
Prin veac isvorit din vecie
Se intră în țara pustie
A mitului ce ni l-a dus.

Cu luna, cu stelele sus
In nalta lui cununie
Păstorul se leagă să fie
De-o turmă de zodii sedus.

Și jos pe o gură de rai
Trei baci în Prier reiau drumul
Povestei spre verdele plai.

Mioara mai plânge și azi
Când toamna fâșii lasă fumul
Să cadă pe fagi și pe brazi.

VIZIUNE POLARĂ

Banchizele, diamante șlefuite
Pe cari zăpada lunii ninge clar,
Își duc solemn spre zarea ce le'nghite
Fantastice corăbii de cleștar.

Pe cer de-opale gerul pironit e
Cu reci sclipiri astrale și arar
Răsfrânge cataracte împietrite,
Aprinde bolți din basmul selenar.

In peșteri de smaragd lovește marea
Vuind a moarte cu adâncu-i glas,
Sculptând în țărm de ghiață nemișcarea.

Și când tăcând din nou și-a tras pologul —
Pe spuma sclipitoare a rămas,
Cu'n singur corn în lună, inorogul.

HOKUSAI

Lăptos și roz un cer de dimineață,
Sub care — inundate — abia vezi
Pătratele plantații de orez
Cu sate mici în pâlcuri de verdeață,

Și-aprinde luminoasele dovezi
Și, săgetat pieziș de-un sbor de rață,
Rupând închipuirile de ceață,
Iți suie'n minte piscul ce-l viszi.

Furnici, pe cap cu mari ciuperci de paie,
Iți pare'n zări un' șir de peregrini
Dar tu, chiemând priveliștea'n odaie

Și la măsura ta lărgindu-i rama,
Cu-o trăsătură de penel senin
Culegi din nori eternul Fuji-Yama.

PORT BRETON

Căsuțele cetăților bretone,
Cu spate-adus și șoapte guturale,
Inghesuite'n șiruri monotone,
Se'nchină'n umbra naltei catedrale.

Bat clopote blajine în surdină...
In zori de zi e împânzită marea.
Prin neguri zăbrelite de lumină
Simțind prelung cum se golește zarea,

Nevestele pescarilor ce pleacă
Nu se bocesc, nu flutură batiste
Tăcutele, când sufletul le seacă.

Și în amurg purtându-și pruncul, triste,
Mai stau pe țărmul mărilor bretone
Ca pe vitralii ștersele Madone.

NATURĂ MOARTĂ

Lin trandafirul din pahar
Lăsând petala lui să cadă
Sărută roza de zăpadă
Din apa cu albastru har.

La doi păstori de porţelan
De Saxa: mică şi pudrată,
Marchiza'n Sèvres îşi arată
In alb dispreţul suveran.

Şi pe un scrin din vremea'n care
Trăia şi Goethe şi Voltaire:
In lungi bătăi crepusculare

Străvechiul ornic sună rar
Prin timpul cu brumat cleştar
Vecia ceasului ce moare.

ZORI DE PRIMĂVARĂ

Cu vălu-i roz pe ceruri azurii
A'ncremenit aerian migdalul --
Sineala golfului îşi frânge valul
Molatec peste scoici trandafirii.

E-atât de clar văzduhul că nu ştii
Ce proaspăt vis şi-a limpezit cristalul:
Balcicul îşi descoperă tot malul
Şi'n soare norii se topesc fâşii.

Pe plaja potopită de lumină
Un turc bătrân vopseşte un caic,
Pescari cârpesc năvod cu plasă fină.

Şi piersicul, eri gol, e azi în floare!
Pe când — petală albă tot mai mic
In zări catarg cu pânze stă pe mare.

HELLAS

Măslini străvechi, munţi numai stânci, şi colo
Culcată: marea ca un cer mai clar.
Orice atingi e rugă ori e dar,
Şi pini în vânt sunt lira lui Apollo.

Sau de preferi coloanele acele
Dormind la umbra crângului sfinţit,
Bucolica talangă'n asfinţit
Şi micii păşunând prin asfodele.

Vrei sarcofagul alb în foc de maci
Sau stela'n drum a dansatoarei moarte
Şi vântul viu în marmură încins?

Dar mie dă-mi, deplin să mă împaci,
In rama ei de-argint fluid, departe,
O insulă de-azur pe valul stins...

RĂSĂRIT DE SOARE

Cu coamele de flăcări ies din mare,
Suflând prin nări învăpăiate zori,
Tuspatru caii soarelui, prin nori
Trăgând un car cu osii arzătoare.

Şi zeul aplecat pe 'ntinsa zare,
Inflăcăratul, îmboldind cu zor
Innebuniţii roibi nechiezători,
Goneşte aprig alba arătare

A lunei lunecând în spre apus
In scaun de ninsoare şi de nacru,
De ciute negre către noapte dus.

Şi mâna de lumină de-o atinge,
Pe-al morţii ei zadarnic simulacru,
Clar aurora roze roşii ninge.

ENDYMION

Plângi, nimfă, ziua stinsă în izvoare...
Pier oile luminii pe prundiș.
Păstorul gol ți-ascunde sub frunziș,
In somn destins, un trup rodit de soare.

Dar peste liniști pururi călătoare,
Chiemând talazuri noui la luminiș —
Imensul dor al lunii, drum pieziș
Intinde scânteind ca o ninsoare.

Pătrunde 'n guri de peșteri gol de munte,
Aprinde ape 'n tăinuite chei
Și prin păduri adânci durează punte.

Cu ochi de rază crengile desface
Și lacrimi prind în arzător polci
Tot visul celui adormit în pace.

FAUNUL

Ivit cu luna intră în livezi,
Când, răsunând în magica tăcere,
Din crengi pe selenarele zăpezi
In troeniri de vis cad grele mere.

Stă împietrit de taină, ca 'n obezi,
Pândit de nemuriri şi de mistere.
In pârguirea sevei parcă vezi
Cum creşte 'n el pământul în putere.

Un nor. Iar luna. Şi din umbră sare
Răpind la piept plăpânda înnodare
De nimfe — lebezi albe sau păreri.

Se sparg pe căi lactee rodii coapte –
Şi, îmbătat de trupul lor de lapte,
Un faun soarbe luminosul cer.

CENTAURUL

Vuiră stânci căzând în rostogol
Şi pietre scăpărară sub copită,
Când răsări cu umbra lui lungită
De-amurg, Centaurul pe vârful gol.

Cu bust de zeu şi trup vânjos de vită,
Se înălţa trufaş şi trist: simbol
Credinţelor uitate, aspru sol
Gonind sălbatic inima-i rănită.

I se-arcuise fruntea, grea de gând,
Ca bolta cerului purtând tăria
Şi cu tăceri solemne munţi umplând.

Privirea lui de stea păstra vecia —
Doar nechezat de iepe 'n văi vibrând
Cu surd ecou îi turbura stihia.

LUI ATLAS

Propteşti în van cu umărul Pământul,
Uriaşule — nu scapi de tăvălug.
Cu chică grea de bivol ros de jug,
Puterea ta nu-i apără mormântul.

Loc Terpsichorei! Lasă-i ei avântul.
Uşoara ţină 'n deget ca un fulg
Rotunda tavă cu întins belşug
De ţări şi mări — să nu răstoarne vântul

Năframei ei de raze şi azur:
Platourile Asiei din care
Curg fluviile sfinte împrejur,

Pustiurile Libiei arzătoare
Şi, lin sunând de ţărmuri valul pur,
Cyclade albe în surâs de soare.

NARCIS

Iți pleci pe liniști de iaz
Prin umbre profunde
Nostalgica sete și azi,
Amurg de-o pătrunde.

Te chiemi. Luminos ca 'n pervaz
In taină răspunde
Misteriosul obraz
Ascuns pe sub unde.

Cu mâna încerci să-l atingi
Din vis cum răsare,
Dar chipul pe ape îl stingi.

Grumazul și fața îi pier
Și raze și stele și cer
Cu o tremurare...

BASORELIEF

Şi-au prăbuşit imperii înflorirea,
Cetăţi din slăvi s'au scufundat în lut,
Nisipul dus de vânt e aşternut
Pe unde-au fost Niniva şi Palmira.

Câţi regi şi câte neamuri în trecut
Şi-au înfruntat puterea şi oştirea:
Pustiul i-a 'nghiţit şi risipirea
Ca nouri de lăcuste i-a păscut.

Dar tu rămâi pe-un soclu de muzeu,
Ca o sfidare veşniciei oarbe,
In frumuseţea ta de tânăr zeu.

Pe duşmănia vcacului hain
Şi peste timp, ce lacom ne tot soarbe,
A biruit profilul tău elin.

CARTEA TĂRIILOR

CTITORUL

De greu păcat să aflu mântuire
Şi sufletul să mi-l aşez în rai,
Punându-i hram pe Sfântul Niculai,
Smerit durez din viaţă mânăstire.

Ales-am o poiană cu alai
De brazi bătrâni să-i stea împrejmuire
In miez de munţi, de ea să n'aibă ştire
Tătarii, să mi-o calce 'n trap de cai.

Am tras în juru-i zid cu meterez,
I-am întărit cu drugi boltita poartă
Şi Preacuratei în cucernic crez

I-am îmbrăcat icoana cu-argint greu.
Acum aştept, încrezător în soartă,
Pe-Arhanghelul trimes de Dumnezeu.

PREVESTIRE

FIULUI MEU

M'aplec pe tine ca pe arătură
Plugarul însetat de verde grâu —
Va creşte spicul galben pân' la brâu,
Când totul m'amăgeşte şi mă fură?

Ce n'am putut eu spune, prins în frâu
De zile grele, oare altă gură,
Destăinuind un suflet de răsură,
Va limpezi-o 'n glas curat de râu?

Mi-eşti, fiule, un clopot sfânt, în care
Aştept să sune ceasul meu deplin
Când voiu porni spre umbră şi uitare

Cum stă legat de cer un peregrin,
M'aşez şi eu cu sufletul în zare,
Chiemându-ţi limba grea ca un destin.

FRATE ICONAR

Cu mintea 'n zare ziua stă năuc,
Slab, cu ochi stinşi şi turburi cum e iazul.
Nu-i ştie nimeni păsul vechi, necazul,
Ce trupu 'n post şi veghe îi usuc.

Dar când amurgul sare clar zăplazul
Şi albe aripi prin livezi se duc —
Monahului încremenit sub nuc,
Arhanghel tânăr i-a deschis obrazul.

A prins albastru nou din ceruri pure
Şi aur viu din lanul greu de spic
Şi verde crud din muguri de pădure.

Şi toată noaptea zornic, în chilie,
Pe lemnul ceruit după tipic
Fecioara Preacurată o învie.

PUSTNIC

De-atât amar de vremi se sihăstrise
Că talpa îi prinsese rădăcină.
In iască putrezită barba i se
Schimbase, lacrămile în rășină —

Atât de-adânc în munți că nu suise
Acolo gând de om să-i ducă vină
Că rugile le-a dat pe brazi și tise,
Că schitul l-a pierdut pentr'o tulpină.

I-aduc în ghiare veveriţe hrană,
L-adapă norii; codrul îi e strană
De-odihnă, cerul larg: iconostasul.

Ceaslov de n'are, de-i lipsește clopot:
Il chiamă la vecernii ape 'n ropot,
Cu sicle — buchii — tălmăcește ceasul.

TOAMNĂ

Târziul luminiș de foi gălbuie
Imbracă ulmii în odăjdii vechi.
Tăcerile din codru ies perechi,
Trezind prin siliști pașii mei ce suie

In anotimp... Și nalta mânăstire
Cu tâmplă aurită de lumini,
Adună la icoane fagi senini
Sub ceruri ruginii de patrafire.

In strana mea de umbră m'am oprit
Și liniști cu evlavii mă 'mpresoară,
Singurătăți din veacul împietrit —

Și am zărit, sfioasă și ușoară
Venind în sihlă la isvor ferit
Să se cuminece, o căprioară.

HERUVIM

Când seara ţese umbră prin odaie,
Din jâlţ de vremi privind oglinda, stai —
Un singur fulger o cuprinde mai
Infricoşat ca ochii de văpaie.

Şi cum adânc pândeşti, se întretaie
Pe ger de ape aripe de rai...
Să fie El, solia ce-aşteptai?
Aşa lumină 'n inimă ce grea e!

De slăvi orbit te frângi făr' de putere,
Biet îndrăsneţ, la rându-ţi fulgerat
De flacăra cumplită ce te cere.

Oglinzi se 'nchid şi suflete, pustii —
Din noaptea lor brumată a sburat
Foc alb prin înstelatele domnii.

ÎNGER RĂMAS

Dăduse iarna 'n primăvară iar
Şi sub un piersic scuturat de floare
Lăsasc nea de scoici ca în Brumar
Şi mic un înger înghieţat la soare.

Părea o rândunică de cleştar
Uitată jos de toamna migratoare —
Cu aripile 'n cruce, tainic dar
Căzut din cer şi care 'n suflet doare.

Avea doi ochi ca boabe de mărgean,
Pe cap purta un cerc de albă lună
Ca o icoană dintr'un schit muntean.

Fetiţa cea mai mică l-a văzut;
Plângând fugi în casă să le spună —
Şi toţi au râs şi nimeni n'a crezut.

ROZĂ

Desăvârşire-ascunsă 'n mii de gânduri,
Şi 'ntr'o petală fiecare gând;
Inşiruire de chilii păstrând
Tot duhul lor chiar de le smulgi din rânduri;

Schit tăinuit ai cărui fluturi sunt
Anahoreţii duşi de vis şi vânturi;
Psaltire de colori, ceaslov de cânturi —
Dai mânei cui te-a rupt tot mirul sfânt.

Văd fruntea-ţi grea de rouă cum se pleacă
Pe un boboc deplin, ce-l strângi în cracă —
Marie-a florilor, n'ai alt destin!

Când sora ta din ceruri mă învaţă
Prin jertfă vie ca să scap de chin,
Dă-mi sihăstria ta să uit de viaţă.

SPECTRUL ROZEI

Roza pe masă sta
Ruptă tulpinii —
Albă ca mâna ta
Piere grădinii.

Moartea o prinde ca
Sborul albinii.
Vântul floarea îi ia —
Umbrele, spinii.

Feţele ei de acum
Numai cenuşe,
Albă părere de fum —

Tremur prin tremur de zori,
Fără cătuşe
Aripi, arhanghel de flori.

VÂNĂTOARE

Ogarii Tăi, o Doamne, 'mi dau de urmă,
I-aud chefnind ne 'nduplecat prin zări.
Zadarnic fug în mine și 'n uitări
Adânc m'ascund de apriga lor turmă.

Bătaia lor cumplită nu se curmă.
Ingenunchiază — ciută 'n tremurări —
Tu, inimă, 'ncolțită de 'ntrebări
La ape vii când colții buni te scurmă.

Pe apele curate îți apleacă
Și setea pătimașe și fiorul
Iubirii care 'n veci de veci nu seacă.

Ogarii Tăi, o Doamne, mi-au rupt lutul —
Acuma poți, Părinte, să'mi fii scutul
Și, pradă, îmi prind singur Vânătorul.

JOC DE FLĂCĂRI

Copilul adormind priveşte focul.
Sar veveriţe roşii pe podele,
Alungă aur granguri prin perdele
Şi lupii umbrei suri îşi mută locul.

Şi el, legându-şi dorul de norocul
Luminii jucăuşe şi rebele,
Işi vinde viaţa pe 'nsoriri: rubiele
Şi galbeni fără preţ de-ai pierdut jocul.

Se lasă seara pe grădini de ghiaţă.
Nu-l încălzeşte scrumul vetrei sale
Pe cel cu noaptea timpului pe faţă —

Dar cum pe geam ning iarăşi zodii vii,
Ard aripi şi îl fură siderale
Inchipuiri de jar prin veşnicii.

PRIVEGHI

La căpătâi i-au pus o lumânare.
O viaţă împictreşte, şi o ceară
Când umbra cade paşnică în seară,
Invie steaua ei pâlpâetoare.

Din mugur flacăra s'a făcut floare;
Obrazul e de zgură. De afară
Prin geam deschis albine glonţ sburară
Şi râset de copii jucând la soare.

Gândesc la tine, ceară de altar,
La florile de unde te-au ales
Albine 'n stupi de lut şi de şovar,

Să te prefaci lumină de eres —
Şi mă gândesc la moartea ce-ai culcs,
Tu, omule, cu masca ta de var.

CALENDAR

O foaie cade, sboară-o zi
Pe albe aripi de hârtie —
Nu încerca s'o mai reţii
Viaţa ta ce se subţie.

Copil râdeai când fâlfâi
Intâiul vânt ce 'n gol adie,
Acum începi a te sfii
De-a calendarului stafie.

Pe apa timpului nu poţi
Urca 'napoi cu nici o luntre.
Şi inima — un ceas cu roţi —

Cum dă vecia s'o înfrunte,
Lăsându-ţi tâmplele cărunte,
Ne culcă în sicriu pe toţi.

CIMITIR

Revin în cimitir cum intri 'n casă
Alţi oaspeţi dragi să-i însoţeşti mereu —
Sunând a plumb iubirea mea îi lasă
Pe scări de mauzolee tot mai greu.

Cad peste cruci seri putrede de ploaie,
Rugină prind coroanele de fer,
Sub neguri reci castanii se îndoaie —
Scheletul lor trosneşte mai stingher.

In cimitir revino, primăvară!
Dau muguri, cântă pasări şi plăpând
Din gropi ies flori pe cei ce le uitară.

Dar eu nu uit de vechea mea oştire,
Cernit sub prapuri, gârbov, merg la rând,
Când sună veşnica lor pomenire.

CHIPAROŞII

In plin azur cresc negri chiparoşii
Sus pe colină 'n albul cimitir;
Cu rădăcina 'n moarte stau setoşii,
Sorbind lumină fără de umbriri.

Sub piatra ce ne-acoperă strămoşii
Inchiagă glia vaste înrudiri;
Tot sângeră 'n tulpini răşine roşii
Şi râvne vechi înalţă nemuriri.

Nu-i văd tremurătorii plopi, nici ulmii
Păstorilor, nici sălciile ce plâng.
Şi unde e stejarul, strajă culmii?

Cipreşii au rămas să ne 'nţeleagă,
Ei ce 'n azur fuiorul sfânt şi-l frâng
Şi, drepţi şi duri, de morţi adânc se leagă.

TIMPUL

In sticlă nu-i, în ceasul cu nisip
Ce curge lin şi sec aceeaş oră.
Nu-i în apus şi nici în auroră
Şi urma-i pe pământ nu are chip.

Dar îl aud târziu, la foc de sobă,
Cum pasu-i apăsat îşi face drum
Venind din ţara umbrelor şi cum
In inimă îmi bate ce 'ntr'o tobă.

Rechiamă tot ce-a fost şi o să fie;
Toţi anii mei cu clipa lor învie
Din totdeauna, fără eri şi azi.

Simt mâna-i cum m'atinge ca o moarte —
Şi în oglindă stă un alt obraz
Ingălbenind ca fila dintr'o carte.

ETERNITĂŢII, VREMELNICII

Eternităţi, vremelnicii —
Le ţine moartea în balanţă.
Zadarnic te trudeşti să ştii
De eşti de bronz sau de faianţă.

Suflaţi cu fulgi de păpădii,
Părtaşi cu munţii în constanţă,
Din fruntea noastră la tării
Sau la schelet nu-i vre-o distanţă.

Tot ce sculptăm, tot ce clădim,
Le 'nghit veciile ce curg
Pe-al veacurilor ţintirim.

Şi pe un cer proteic norii,
Topindu-şi sborul în amurg,
Rămân — doar ei — nemuritorii.

STELE

Lumini pe limpezimi de veşnicie
Stând pironite 'n loc ori călătoare,
Inchipuiţi deplina geometrie
Sau zar scăpat din mâni nemuritoare?

De mii de veacuri pentru cine oare
Deschideţi cale vremii ce-o să vie?
Cristal plăpând pe ceruri de ninsoare,
Fiinţe de foc alb şi armonie.

Perfecte ca un cerc închis şi totuşi
Nostalgice ca florile de lotuşi
Pe-oglinzi în tremur, aţi rămas fecioare —

Legând de valuri văluri argintate,
Pe mări urcaţi şi, reci scânteietoare,
V'aprindeţi taina în singurătate.

CARTEA MĂRTURIILOR

ÎMPLINIRE

N c'nvinsul vers în care inspirarea
Imi bate ca un peşte în năvod,
Mi-o ţine poezia de uitarea
Obştească, dăinuind-o în norod.

In vânt se duc mândrii de voevod
Şi orice slavă 'n veac o spală marea —
Când, încheindu-mi tainic cugetarea,
Mă copleşeşte 'n suflet greul rod.

In anii mei moşiile fecunde
Ridică holdele de grâu etern,
Sub mana lor pământul se ascunde.

Şi singur din pridvorul casei mele,
Privind la cerul toamnei, îmi aştern
Pe alt tărâm recoltele de stele.

SONETUL

Încerc şi eu corabia cu minuni
Înfrigurat, încrezător să-mi fie
Catarg înalt, severă armonie
Şi punte arcuită pe genuni.

Cu prora ei ce clasic se subţie:
Săgeată şlefuită de furtuni,
Cu suflet singuratic din străbuni,
Semeţ înfrunt talaz şi veşnicie.

La cârmă simt sub mână trainic vasul
Cum se cutremură înaripat
Şi cum deodată 'şi domoleşte pasul —

Clar-văzător şi buimăcit de basme,
De stricta mea busolă îmbătat
Pe-un ocean de vis şi de fantasme.

CRISTAL

Din neagra culme — mumă care poartă
In pântecul de taină prunc ursit —
Milenii împietrite ţi-au urzit
Curatul chip descătuşat de soartă.

Tulpini de orgă jocul împlinit
Doar pentru ochi pe a tăcerii poartă —
Prind soarele în urne fără toartă,
Scot stele strălucind la infinit.

Minunea ta e dură şi fragilă,
Cleştar, de care mi-am legat şi eu
Un suflet clar, un trup opac de-argilă;

Prin tine îmi învăţ arhitectura
Divină şi, desăvârşind natura,
Răsfrâng senin vecia în vers greu.

HAR

C e-ţi veni de sus, nu-l lăsa să cadă,
Ţine-ţi-l adânc în pământul bun.
Ţi-a blagoslovit grâul un străbun,
Crezul îngropat tainic sub zăpadă.

Lasă-te ca 'n somn zodiilor pradă,
Va veni Prier înverzind păşuni,
Sufletul va fi sboruri de lăstuni,
Vei uita umbriri, nori cumpliţi şi sfadă.

Ce-i născut întreg, moartea nu-l sfărâmă,
Veşnicia-i stă sâmburc în dar
Şi din nalte vrăji duce o fărâmă.

Lasă-l aruncat pământescul zar —
Cerul, el ne dă stele bune, rele,
Cântecul deplin, gândurile grele.

POTIR AMAR

Potir amar... viaţă, băutură
Cu tot mai mult venin când anii scad:
Iubirea otrăvită prinde ură,
Paradisiacul vin se face iad.

Când josnici fraţi dela altar decad,
Credinţa sfântă de le-a fost sperjură:
Zadarnic cerci, împotmolit în vad,
Tu singur să te speli de neagra zgură.

De ce nu poţi ca ei nepăsător
Trădându-ţi sufletul să urci pe scara
Cleioasă a îngenunchierilor?

Ci tot ţii piept puhoiului nătâng —
Stăpân pe tine, surghiunit în ţara
Inaripărilor ce nu se frâng.

CHIEMARE

M'apasă seara, sufletul mi-e ghiaţă
Şi ce pustiu căminul stins sub nea.
Dă-mi jarul ochilor tăi mari, să stca
In flăcări dorul dătător de viaţă.

Intind, flămând, mâini reci spre clara faţă,
O chiamă din adânc nevoia mea.
Eşti raza caldă după iarna grea,
Lumina primăverii ce mă'nvaţă

Intincrirea lumii şi îndemnul
De sbor al ciocârlici spre tării.
Aprinde focul ccrului cu semnul

Privirii tale. Dă-mi învolburarca
Iubirii, ca în patime pustii
Prin rai şi iad să-mi aflu împăcarea.

PEGAS

Pe când în geambaşlâc de iarmaroc
Toţi poetaştrii noştri vând mârţoage
Şi umflă inspiraţii slăbănoage,
Schimbându-şi lira'n lire cu soroc —

Neaşteptând ca nimeni să mă roage
Să mă amestec în murdarul troc
De 'njurături şi laude, nu joc
In tumbe, dând în tobe şi în doage.

Clădindu-mi din cuvânt de fildeş turnul,
Nu-mi pasă dacă singur am tăcut,
Păstrând senina mască şi coturnul.

Căci zi de zi tot mai cumplit mă paşte,
Cu gâtul încordat ca şi un scut,
Inaripatul cal, ce mă cunoaşte.

PĂRERE

De-ai suferi cumplit, n'ai ţipa tare;
Adâncul tău cu umbre nu-l sporeşti;
Decât luceafărul pe bolţi cercești,
Un foc de târlă, noaptea, e mai mare.

Preferi — o ştiu deplina 'ntunecare;
E greu în miez de zi să ne orbeşti;
Prin umbră doar eşti mit, de te 'nveleşti
In ea întreg: viers, patimi, cugetare.

Eu, unul, voiu rămâne azi ca eri
Dăltuitor de vorbe vii în soare,
Limpezitor de rodnice tăceri —

Sau în umbriri albastre de nopţi clare,
Cu sufletul pe apele din cer,
Adunător de râuri de cleştare.

FARMEC

Cu ape verzi-albastre, fără teamă,
Foşnind prin ierburi, isvorind pe prund,
Ies şerpii — când din fluerul rotund
Intărâtarea lor umbrit o chiamă.

Urmând în modulare strania gamă,
Inmlădieri viclene îi răspund —
Şi el, pierdut în iaduri fără fund,
Se 'mbracă 'n piei de vis ca 'ntr'o năframă.

Stau, spice 'n snop, înlănţuiţi de cântec,
Şerpi săgetând venin şuerător —
Şi iar învinşi alunecă pe pântec.

Pe când stăpân pe limba lor grozavă,
Cu meşteşug înalt, un vrăjitor
Alege viers de miere din otravă.

TREPTE

Cu legănări de pântec ca o lună
Alunecând sub gingaş văl de nor,
Işi mişcă rar, din umăr la picior,
Perfectul arc ce ritmic se înstrună

Şi se destinde iar, turburător,
Când surd tambura monoton răsună...
In juru-i gloata hanului s'adună
Cu pofte şi sudălmi de călător.

Dar cântăreţul orb cu turban verde,
Cum suflă lung în flaut ascuţit,
Grozavul alb al ochilor nu-l pierde

Pe faţa ei, ci-l lasă, 'ntors, să-l fure
Prin suflet scări de sunet, adâncit
In jocuri de imagini tot mai pure.

SAADI

Cădea 'n Şiraz o seară de safir,
Urcau cipreşi, havuzuri, minarete...
Columbe albe se lăsau încete.
Saadi ţinea în mâni un trandafir.

Plutea rotind, poemul: un erete —
Petală de petală, fir cu fir,
Al rozei har şi al luminii mir
Inaripau un vers pe îndelete.

Sus, pe Şiraz, ardea un cer de aur...
Dar la hotar, pe stepe da pârjol:
Tătari veneau cu mugete de taur.

Pe când într'o grădină, tainic sol,
Păzind pe lume singurul tezaur,
Saadi privea o floare şi un stol.

GRĂDINARUL

Le ştie. Cântărind uscate cepe
Din ochi numai, a şi văzut în zori:
Albastre, roşii, albe, mii de flori
Pe strat, când anotimpul lor începe.

Cu mintea el îmbracă ţarini, stepe —
A florilor oştire n'o măsori:
Zambilele, turbane de ninsori,
Lalelele, paşale trase 'n ţepe.

Cunoaşte cu migăli de fântânar
Cât dor de apă duce fie-care,
Şi cerului o cere ca un dar.

Cu el pornesc purtând o stropitoare,
Cădelniţând belşug, cu pasul rar
Visând la truda florii din răzoare.

BASM

Când suie caldă primăvara,
La piersicul cu frunze mici
Slujind din zori și până seara,
De-omizi îl apăr, de furnici.

Il scap de grindină, de para
Vipiei, de-al furtunii bici.
Cu grijă îmi păzesc comoara,
Ca, smeule, să nu mi-o strici.

Cu-obrazul ei plăpând de fată
Stă piersica îmbujorată
De dorul soarelui păgân.

Dar zânele zvârliră zarul —
Și mâna mea culege darul
Rotund al micului ei sân.

NAVIGATORUL

În geam îşi desfăşoară pânza clar
Pe ape înnoptate bricul lunii,
Lăsând să-i joace stelele prin funii —
Pe punte sufletul veghiază iar.

Deschide stranii hărţi cu vechi chenar,
Pe care zugrăviră şters străbunii:
Sirenele, Tritonii şi Neptunii
Pe continentul încă legendar.

Să-şi suie alţii turma 'n transatlantic,
Debarce liniştit sub sgârie-nor
Pe ţărmuri fără zei şi vis baccantic.

Prin globuri străvezii ca porţelanuri,
La Antipod te văd, nou Christofor
Columb, ivindu-te din oceanuri.

DON QUICHOTTE

Fantastic deşirându-şi lung umbra din perete,
Se înălţa din perne şi boală Don Quichotte.
Ardeau ca jarul ochii bătrânului netot,
Dur se-arcuia profilul său aprig de erete.

In cuşca îmbâcsită în care, cot la cot
Cu Sancho, cu mojicii, sfârşea pe îndelete,
El — ce slăvita luptă cu morile o dete —
Spre-amurgul din fereastră se întinsese tot.

Căci dorul său din urmă îi arăta prin zare,
Strălucitor de tânăr în zale sunătoare
Alt Don Quichotte, mai mândru, de-acelaş vis atras,

Ce părăsind pământul şi răii toţi şi bunii,
Schimbându-şi Rosinanta pe 'naripat Pegas,
Cu lancea poeziei lovea în scutul lunii.

LEGENDE

Aud prin veacuri sborul lor înalt
Şi de pe ţărmul rotunjit al mării
Mă fură 'n depărtarea fremătării
Adânci vârtejuri, suitor asalt.

Şi-a stins cenuşa 'n vis văpaia zării.
Acum le văd pe ceruri de cobalt
Tremurător, alunecând pe alt
Tărâm al lumii şi al descântării.

Dar arcul meu a săgetat vecia:
Imi cad rostogolite la picioare,
Cu stropi de stele împroşcând tăria.

Şi aplecat pe fabulosul chip
Al marilor legende migratoare,
Culeg cu spaimă spumă pe nisip.

REGĂSIRE

A ting cu anii toamna şi, precum
Pădurea mea din suflet îşi aşterne
Frunziş brumat pe veştedele perne,
Tot ce mi-a fost străin s'a stins în drum.

Pieri coloarea verii: foc şi fum —
Răsar arhitecturile eterne.
Din rămurişul alungat de ierne
Rămân coloane trainice de-acum.

M'am despoiat de lume şi de mine,
Ca să-mi găsesc prin jertfă bogăţia
In marmora cu 'nfiorări senine.

De-asupra turmei ce grăbeşte 'n moarte
Primind cununi de-o zi, eu am tăria
Să-mi hotăresc nemuritoarea parte.

PATINOR

Prin suflet înghieţat în nemurire
Ca lacul sub sclipirile de ger,
Un patinor, despoleind tăceri,
Inscrie 'n zodii semnul său subţire.

In sticla siderală taie spire
Şi linii albe ninse de mister,
Şi sub călcâi înaripat îi pier
Năluci duşmane vremuri în neştire.

Nu-l văd din ţara lor încununaţii
Acestui timp haotic şi barbar,
Cum suie 'n simetrii de constelaţii —

Cum creşte jar lucid pe alba calc,
Desvăluind tăinuitor de clar
Deschisul cerc al patinării sale.

INDEX ALFABETIC

Ating cu anii toamna şi precum 69
Aud prin vremuri sborul lor înalt 68
Banchizele, diamante şlefuite 18
Cădea 'n Şiraz o seară de safir 63
Când seara ţese umbră prin odaie 38
Când suie caldă primăvara 65
Când unul spumă de săpun 13
Căsuţele cetăţilor bretone 20
Ce-ţi veni de sus, nu-l lasă să cadă 56
Copilul adormind priveşte focul 43
Cu ape verzi-albastre, fără teamă 61
Cu coamele de flăcări ies din mare 24
Cu legănări de pântec ca o lună 62
Cu mintea 'n zare ziua stă năuc 35
Cu vălu-i roz pe ceruri azurii 22
De-ai suferi cumplit, n'ai ţipa tare 60
De-atât amar de vremi se sihăstrise 36
Dăduse iarna 'n primăvară iar 39
De greu păcat să aflu mântuire 33
Desăvârşire-ascunsă 'n mii de gânduri 40
Deschide poarta. Intră. Şezi la masă 16
Din neagra culme — mumă care poartă 55
Eternităţi, vremelnicii 49
Fantastic deşirându-şi lung umbra din perete 67
Gorgane, taine unde îşi dorm regii 14
In geam îşi desfăşoară pânza clar 66
In plin azur cresc negri chiparoşii 47
In sticlă nu-i, în ceasul cu nisip 48
Incerc şi eu corabia cu minuni 54
Iţi plecі pe liniştі de iaz 29
Ivit cu luna intră în livezi 26

La căpătâi i-au pus o lumânare 44
La moara rea vin care la făină 15
Lăptos şi roz un cer de dimineaţă 19
Le ştie. Cântărind uscate cepe 64
Lin trandafirul din pahar 21
Lumini pe limpezimi de veşnicie 50
M'aplec pe tine ca pe arătură 34
M'apasă seara, sufletul mi-e ghiaţă 58
Măslini străvechi, munţi numai stânci 23
Ne'nvinsul vers în care inspirarea 53
O foaie cade, sboară o zi 45
Ogarii Tăi, o Doamne, 'mi dau de urmă 42
Pe când în geambaşlâc de iarmaroc 59
Pe sunet de fluer în sus 17
Plângi, nimfă, ziua stinsă în izvoare 25
Potir amar... viaţă, băutură 57
Prin suflet înghiţat în nemurire 72
Propteşti în van cu umărul Pământul 28
Revin în cimitir cum intri 'n casă 46
Roza pe masă sta 41
Şi-au prăbuşit imperii înflorirea 30
Târziul luminiş de foi gălbuie 37
Vuiră stânci căzând în rostogol 27

CUPRINSUL

CARTEA PRIVELIȘTILOR

Poetul 13
Nomadul 14
La moara rea 15
Cină 16
Pastorală 17
Viziune polară 18
Hokusai 19
Port breton 20
Natură moartă 21
Zori de primăvară 22
Hellas 23
Răsărit de soare 24
Endymion 25
Faunul 26
Centaurul 27
Lui Atlas 28
Narcis 29
Basorelief 30

CARTEA ȚĂRILOR

Ctitorul 33
Prevestire 34
Frate iconar 35
Pustnic 36
Toamnă 37
Heruvim 38
Inger rămas 39
Rază 40
Spectrul rozei 41
Vânătoare 42
Joc de flăcări 43

Priveghi 44
Calendar 45
Cimitir 46
Chiparoșii 47
Timpul 48
Eternități, vremelnicii 49
Stele 50

CARTEA MĂRTURIILOR

Implinire 53
Sonetul 54
Cristal 55
Har 56
Potir amar 57
Chiemare 58
Pegas 59
Părere 60
Farmec 61
Trepte 62
Saadi 63
Grădinarul 64
Basm 65
Navigatorul 66
Don Quichotte 67
Legende 68
Regăsire 69
Patinor 70

PURTATE și frământate timp de 30 de ani în sufletul și cugetul autorului, poeziile din acest volum, afară de trei din ele care datează din primăvara și vara anului 1939, au fost toate scrise, cu o întrerupere de o lună, dela 20 Noemvrie 1939 la 22 Martie 1940. Tot atunci volumul și-a căpătat titlul și ordonanța definitivă.

București
18 Februarie 1942.

MONITORUL OFICIAL ŞI
IMPRIMERIILE STATULUI

IMPRIMERIA NAŢIONALĂ
BUCUREŞTI 1942

C. 76.384.